

Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi -
Gözlem Defterinizden Köşesi
Kavaklıdere Mahallesi Esat Caddesi No: 6
TÜBİTAK Ek Hizmet Binası 06680 Çankaya ANKARA
e-posta: cocuk@tubitak.gov.tr
İnternet: www.bilimcocuk.tubitak.gov.tr/form/siz-de-gonderin

Bu sayımızda seslerle ilgili
gözlem notlarınıza yer veriyoruz.

Topla oynanan oyunlarla ilgili gözlem
notlarınızı 10 Ocak 2019'a kadar elimizde
olacak şekilde göndermenizi bekliyoruz.
Gözlem notlarınız arasından seçtiklerimizi
Şubat 2019 sayımızda yayımlayacağız.

Ses Nasıl Oluşur?

Bilim Çocuk ailesi için bu ay sesin nasıl
oluştüğünü araştırdım ve gözlemledim.
Araştırırken bu sesin boğazımızda bulunan
gırtlığın yanındaki ses tellerinden çıktığını
öğrendim. Bu ses tellerini kullanınca
titreşimlerle beraber ses çıkıyormuş. Eğer
sesin titreşimle nasıl çıktığını görmek
isterseniz iki parmağınızı konuşurken
boğazınıza koyabilirsiniz.

Zeynep İrem Kiroğlu
Şehit Alper Al Ortaokulu / 8-C / Kocaeli

Ses Deneme, Bir, İki...

Bu ay sinemaya gittik. Sinemada her yer
kumaşla kaplıydı. Sesin yankılanmaması
için bu şekilde yapıldığını geçen sene müzik
dersinde öğrenmiştik. Okulda hoparlörden
gelen ses yankılanarak anlaşılmaz bir
hâle geliyor. Etraftaki malzemelerin yankı
oluşmasına yol açtığını da müzik dersinde
öğrenmiştik.

Ayrıca sesin en hızlı katılarda, sonra
sıvılarda, en yavaş ise gazlarda yayıldığını
fen bilimleri öğretmeni olan annemin
dersinde öğrenmiştik. Sesin hızı özkütle
(yoğunluk) ile alakalıdır. Yoğunluksa birim
hacim başına düşen madde miktarıdır.
Ses maddenin olmadığı ortamlarda
yayılmaz, bu nedenle uzay boşluğunda ses
duyulamaz. Ama maalesef henüz bunu
gözlemleyemedim. Ses gözlemim bu kadar.
Umarım sesimi duyurabilmişimdir.

Kerem Göçer
Kasım Sacide Ener Ortaokulu / 6-D / Adana

Gözlem Yaparken Nelere Dikkat Etmemiz Gerekir?

- Gözlem bir olayı, bir nesneyi ya da bir canlıyı
dikkatle inceleyerek onun hakkında bilgi
toplamaya çalışmaktır.
- Gözlem yaparken duyumlarımızı kullanırız. Örneğin
bir kuşu gözlemliyorsak, kuşun çıkardığı sesi
duymaya çalışır, nasıl göründüğünü inceler, nasıl
hareket ettiğini izleriz.
- Gözlemleyeceğimiz şeye bağlı olarak dürbün,
saat, büyüteç, cetvel gibi değişik araçlardan
yararlanabiliriz. Gözlem sonucunda elde ettiğimiz
bilgileri, gözlemin yapıldığı yeri ve zamanı
unutmamak için not edebiliriz. Ayrıca gözlemimizi
yazdığımız kâğıda çektiğimiz fotoğrafları,
çizdiğimiz resimleri ya da varsa gözlem sırasında
topladığımız şeyleri yapıştırabiliriz.

Merhaba Bilim Çocuk

Biz seni sınıfça takip ediyoruz.
Bu sayının konusu "ses" idi. Biz de
ses konusunu araştırdık ve çevremizi
gözlemledik. Ses, akciğerlerden gelen
havanın ses organlarında biçimlendirilmesi
ile oluşan, kulakla veya hassas
aletlerle algılanabilen titreşim olarak
tanımlanabilir. Ses kontrol altına
alınmadığında "gürültü kirliliği" oluşur
ve bütün canlıları rahatsız eder. Bir gün
biz servisle giderken trafik çok sıkıştı
ve bütün arabalar korna çalıyordu.
Biz de birbirimize bakarak "Neden korna
çalıyorlar? Bu çok rahatsız edici!"
demiştik. Başka bir olayda da okul
yolunda bir bina yapılıyordu ve çok ses
çıkıyordu. Tabii bu durumdan mahalle
sakinleri de rahatsız oluyorlarmış. Biz de
buna sessiz kalmadık mahalle sakinleriyle
konuştuk. Sonra da işçilerin inşaatı
uygun zamanda yapmalarını sağladık.
Tabii herkes bu durumdan memnun oldu.
Biz gözlemlerimizi yazdık. Görüşürüz
Bilim Çocuk...

Ceren Tekirdağ, Eylül Söylemez,
İrem Yağlıdereli, Zeynep Nil Ilgaz,
Gökürk Kaan Açıköz
Özel Balıkesir Doğa Ortaokulu / 6-A / Balıkesir